

Obsah

Předmluva	3
1 Historie první pomoci.....	4
2 Úvod do problematiky první pomoci.....	12
2.1 Charakteristika	12
2.2 Terminologie.....	13
2.3 Změny a úpravy ERC2010/2015.....	15
2.4 Integrovaný záchranný systém	17
3 Příruční lékárna	20
3.1 Využití příruční lékárny	20
3.2 Doporučený obsah příruční lékárny	20
3.3 Lékárničky na pracovištích.....	21
3.4 Příruční lékárna na akcích pro děti a zájezdech	23
3.5 Lékárnička v dopravních prostředcích.....	23
4 Složky řetězce přežití.....	26
4.1 Řetězec přežití.....	26
4.2 Laická první pomoc	27
4.3 Technická první pomoc.....	27
4.4 Odborná přednemocniční pomoc	27
4.5 Nemocniční péče.....	28
4.6 Vyšetření postiženého.....	28
5 Neodkladná resuscitace.....	36
5.1 Dělení neodkladné resuscitace.....	36
5.2 Diagnostika náhlé zástavy oběhu	37
5.3 Poruchy průchodnosti dýchacích cest.....	38
5.3.1 Zajištění průchodnosti dýchacích cest bez pomůcek	39
5.4 Kardiopulmonální resuscitace u dospělého člověka	48
5.5 Základní neodkladná resuscitace u novorozence	53
5.6 Základní neodkladná resuscitace u kojence (dítě do 1 roku)	57
5.7 Základní neodkladná resuscitace u dětí od 1 roku věku.....	60

5.8	Obnova krevního oběhu při rozšířené neodkladné resuscitaci	63
5.8.1	Defibrilace	65
5.9	Ukončení kardiopulmonální resuscitace	70
6	Bezvědomí	72
6.1	Dělení poruch vědomí	72
6.2	Vyšetření stavu vědomí	74
6.3	Bezvědomí	75
6.4	Synkopa	78
7	Obvazová technika	80
7.1	Účel obvazové techniky	80
7.2	Zásady obvazové techniky	80
7.3	Dělení obvazů podle materiálu	81
7.4	Šátkové obvazy	82
7.4.1	Šátkový obvaz hlavy	82
7.4.2	Šátkový obvaz horní končetiny	83
7.4.3	Šátkové obvazy dolní končetiny	85
7.5	Obinadlové obvazy	87
7.5.1	Obinadlové obvazy hlavy	88
7.5.2	Obinadlové obvazy horní končetiny	90
7.5.3	Obinadlové obvazy dolní končetiny	91
7.5.4	Obinadlové obvazy hrudníku	93
7.6	Náplast'ové obvazy	94
7.7	Prakové obvazy	96
7.8	Obvazy z pružných hmot	97
7.9	Dlahové obvazy	101
8	Masivní krvácení	102
8.1	Dělení krvácení	102
8.2	Patofyziologie a příznaky velké krevní ztráty	103
8.3	Způsoby ošetření krvácení	105
8.3.1	Stlačení cévy přímo v ráně	105

8.3.2	Stlačení tepny v tlakovém bodě	105
8.3.3	Tlakový obvaz.....	109
8.3.4	Přiložení škrtidla.....	110
8.4	Zevní krvácení	112
8.4.1	Tepenné krvácení.....	112
8.4.2	Žilní krvácení.....	113
8.4.3	Vlásečnicové krvácení	114
8.5	Vnitřní krvácení.....	114
8.5.1	Krvácení do dutiny lebeční.....	115
8.5.2	Krvácení do dutiny hrudní (hemothorax)	116
8.5.3	Krvácení do dutiny břišní (hemoperitoneum)	116
8.5.4	Krvácení do měkkých tkání při zlomeninách dlouhých kostí	117
8.6	Krvácení z tělesných otvorů	118
8.6.1	Krvácení z nosu (epistaxe).....	118
8.6.2	Krvácení z ucha (otorrhagia)	119
8.6.3	Krvácení z dutiny ústní	120
8.6.4	Vykašlávání krve (hemoptýza).....	121
8.6.5	Zvracení krve (hemateméza)	122
8.6.6	Krvácení z močových cest (hematurie).....	122
8.6.7	Krvácení z konečníku (enteroragie, meléna).....	123
8.6.8	Krvácení v gynekologii a porodnictví (metrorrhagie)	123
9	Šok	125
9.1	Druhy šoku.....	125
9.2	Fáze šoku.....	127
9.3	Protišoková opatření.....	128
9.4	První pomoc při jednotlivých typech šoku.....	130
10	Rány.....	133
10.1	Dělení ran.....	133
10.2	Druhy ran	134
10.2.1	Rány řezné a sečné.....	134

10.2.2 Rány tržné a tržně pohmožděné.....	135
10.2.3 Rány pohmožděné.....	136
10.2.4 Rány bodné.....	137
10.2.5 Rány střelné.....	137
10.2.6 Zásady první pomoci.....	140
10.3 Traumatické amputace.....	140
10.3.1 Zásady první pomoci.....	141
10.4 Cizí tělesa v ranách.....	141
10.5 Cizí tělesa v tělních otvorech.....	141
10.6 Poranění zvířaty.....	143
11 Kraniocerebrální poranění – poranění hlavy.....	149
11.1 Etiologie poranění.....	149
11.2 Primární poškození mozkové tkáně.....	150
11.2.1 Zlomeniny lebky.....	150
11.2.2 Difúzní poranění mozku.....	151
11.2.3 Fokální poranění mozku.....	153
11.3 Sekundární poranění mozkové tkáně.....	155
11.4 Skalpace.....	156
11.5 Poranění obličeje.....	156
12 Poranění páteře a míchy.....	160
12.1 Etiologie poranění.....	160
12.2 Typy poranění.....	161
12.3 Postižení míchy podle segmentů.....	162
12.3.1 Poranění krční páteře (C ₁ –C ₇).....	163
12.3.2 Poranění hrudní páteře (Th ₁ –Th ₁₂).....	164
12.3.3 Poranění bederní páteře (S ₁ –S ₅).....	164
13 Poranění hrudníku.....	167
13.1 Poranění zavřená.....	167
13.1.1 Jednoduchá zlomenina žebec.....	168
13.1.2 Komplikované a blokové zlomeniny.....	169
13.1.3 Zlomeniny hrudní kosti.....	170

13.1.4 Poranění nitrohručních orgánů	170
13.2 Poranění otevřená	172
14 Poranění břicha.....	177
14.1 Zavřená poranění břicha	177
14.2 Otevřená poranění břicha	180
15 Poranění kostí, kloubů a svalů.....	182
15.1 Rozdělení poranění	182
15.2 Rozdělení zlomenin	182
15.2.1 Příznaky	183
15.2.2 Obecné zásady první pomoci u zavřených zlomenin .	184
15.2.3 Obecné zásady první pomoci u otevřených zlomenin	185
15.3 Zlomeniny horní končetiny	186
15.3.1 Zlomeniny lopatky	186
15.3.2 Zlomeniny klíční kosti.....	187
15.3.3 Zlomeniny pažní kosti.....	187
15.3.4 Zlomeniny předloktí.....	189
15.3.5 Zlomeniny zápěstí a kostí ruky	192
15.4 Zlomeniny pánve a dolní končetiny	193
15.4.1 Zlomeniny pánve	193
15.4.2 Zlomeniny stehenní kosti	196
15.4.3 Zlomeniny bérce	198
15.4.4 Zlomeniny kotníku	202
15.5 Poranění kloubů	202
15.5.1 Podvrtnutí kloubu – distorze	203
15.5.2 Pohmoždění kloubu – kontuze.....	203
15.5.3 Vykloubení kloubu – luxace	204
15.6 Poranění svalů.....	205
15.6.1 Pohmoždění svalu – kontuze	205
15.6.2 Natrhnutí svalu – ruptura	205
16 Tlaková poranění.....	206
16.1 Crush syndrom	206

16.2 Blast syndrom	208
16.2.1 Vzdušný blast syndrom	209
16.2.2 Vodní blast syndrom	210
16.2.3 Blast syndrom v pevném prostředí	210
17 Úrazy při dopravních nehodách	212
17.1 Zranění v souvislosti s nehodou	212
17.1.1 Nevhodné použití nebo nepoužití bezpečnostních pásů	212
17.1.2 Poranění způsobená airbagem	214
17.1.3 Opěrky hlavy	215
17.1.4 Décollement	215
17.2 Vyproštění zraněného z auta	218
17.3 Zranění motocyklisty	221
17.4 Úrazy v souvislosti s cyklistikou	224
17.5 Střet vozidla s chodcem	227
18 Polytrauma	229
18.1 Etiologie	229
18.2 Závažnost a prognóza polytraumatu	233
18.3 Klasifikační schéma	234
18.4 Management ošetření u polytraumat	234
19 Hromadné úrazy, třídění raněných (START)	237
19.1 Etiologie	237
19.2 Třídění raněných	239
20 Křeče a křečové stavy	251
20.1 Epilepsie	252
20.2 Tetanie	257
20.3 Tetanus	258
20.4 Febrilní křeče	258
21 Poranění oka	260
21.1 Oční úrazy	261
21.1.1 Mechanické vlivy	262

21.1.2 Chemické vlivy	265
21.1.3 Fyzikální vlivy	266
21.1.4 Poškození oka elektrickým proudem	267
21.2 Obecné zásady poskytování první pomoci při poranění oka	267
22 Poškození teplem, chladem, chemickými látkami.....	269
22.1 Druhy fyzikálního poškození	269
22.2 Hodnocení rozsahu popálení	269
22.2.1 Hloubka postižení.....	273
22.3 Podchlazení.....	278
22.4 Omrzliny.....	282
22.5 Poleptání – chemický inzult.....	284
22.6 Úpal.....	286
22.7 Úžeh	289
23 Úrazy elektrickým proudem a bleskem	291
23.1 Úraz elektrickým proudem	291
23.1.1 Úraz elektrickým proudem o nízkém napětí (do 1 000 V)	292
23.1.2 Úraz elektrickým proudem o vysokém napětí (nad 1 000 V)	292
23.2 Zasažení bleskem	294
24 Intoxikace	296
24.1 Akutní intoxikace	296
24.1.1 Otrava houbami	301
24.1.2 Otrava léky	304
24.1.3 Otrava alkoholem	305
24.1.4 Otrava oxidem uhelnatým	309
24.1.5 Otrava jinými látkami	310
24.2 Nebezpečné toxické látky	311
24.3 Intoxikace u dětí.....	318
24.4 Návykové látky	319

24.4.1 Nejčastěji zneužívané drogy	319
24.4.2 Vliv návykových látek na organizmus.....	323
25 Akutní asfyxie.....	325
25.1 Aspirace	325
25.2 Tonutí	329
25.2.1 Tonutí ve sladké vodě	331
25.2.2 Tonutí ve slané vodě	331
25.3 Oběšení a uškrcení.....	334
26 Akutní stavy v gynekologii	335
26.1 Úrazy ženských pohlavních orgánů.....	335
26.1.1 Úrazy zevních ženských pohlavních orgánů.....	335
26.1.2 Úrazy vnitřních ženských pohlavních orgánů	336
26.2 Záněty	337
26.3 Krvácení	338
26.4 Akutní stavy související s graviditou.....	339
26.4.1 Potrat hrozící v I. a II. trimestru.....	339
26.4.2 Předčasné odlučování placenty v II. a III. trimestru ..	339
26.4.3 Krvácení po spontánním potratu	340
26.4.4 Krvácení po umělém přerušeni těhotenství.....	340
26.4.5 Mimoděložní těhotenství.....	341
26.4.6 Polytrauma u těhotné ženy	341
26.4.7 Abnormální krvácení po porodu v šestinedělí.....	343
26.5 Bolesti v podbřišku	344
26.6 Překotný porod.....	345
27 Náhlé příhody břišní	350
27.1 Zánětlivé NPB	351
27.2 Ileózní NPB	353
27.3 Krvácení	355
28 Urologické úrazy.....	356
28.1 Úrazy urogenitálního systému	356
28.2 „Fraktura“ penisu.....	356

28.3 Priapizmus.....	357
28.4 Torze varlete	358
28.5 Parafimóza.....	358
29 Vybrané akutní stavy	360
29.1 Akutní infarkt myokardu.....	360
29.2 Diabetes mellitus	362
29.3 Anafylaxe	365
30 Polohování a transport raněných	368
30.1 Polohování raněných	368
30.1.1 Stabilizovaná poloha.....	368
30.1.2 Rautekova zotavovací poloha	368
30.1.3 Polohy vleže na zádech	369
30.1.4 Polohy na břicho	371
30.1.5 Poloha v polosedu	371
30.1.6 Poloha na boku	372
30.2 Transport raněných.....	372
30.2.1 Transport raněných bez pomůcek.....	373
30.2.2 Transport pomocí pomůcek.....	380
31 Katastrofy a krizové situace	384
31.1 Základní pojmy	384
31.2 Základní úlohy medicíny katastrof.....	391
31.3 Příprava státu a zdravotnictví v krizových situacích.....	392
31.4 Zásady traumatologického plánování ve zdravotnictví	393
31.5 Základní typy činností velitele základní složky integrovaného záchranného systému	403
31.6 Specifické zásady činnosti zdravotnické složky v místě mimořádné události.....	406
31.7 Terorismus a medicína katastrof.....	410
31.7.1 Terorismus	410
31.7.2 Chemické zbraně a terorismus	419
31.7.3 Biologické zbraně a biologický terorismus.....	430

31.7.4	Radiační zbraně a terorismus	444
31.7.5	Improvizovaná ochrana během mimořádných událostí	449
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	452
	SEZNAM TABULEK.....	457
	POUŽITÁ LITERATURA	458